

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 14 май 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагъзова-Финкова
Константин Пенчев
Филип Димитров
Таня Райковска
Надежда Джелепова

Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков
Десислава Атанасова

при участието на секретар-протоколита Даниела Иванова разгледа в закрито заседание на 14 май 2024 г. конституционно дело №13/2024 г., докладвано от съдия Борислав Белазелков.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 04.04.2024 г. по искане на Министерския съвет на Република България за установяване на противоконституционност на Решение за предприемане на действия във връзка с наличие на ликвидни проблеми и невъзможност Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ да изпълнява законовите си задължения на Народното събрание от 21 март 2024 г. (обн. ДВ, бр. 26 от 26.03.2024 г.).

Вносителят привежда аргументи, с които обосновава твърдяното нарушение на „принципа на правовата държава, на принципа на разделение

на властите, на установеното с чл. 84, т. 2 от Конституцията правомощие на Народното събрание да приема държавния бюджет и на определените с чл. 105, ал. 1 и чл. 106 от Конституцията правомощия на Министерския съвет да ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите, и да ръководи изпълнението на държавния бюджет“.

Вносителят посочва, че „с оспорваното решение на Народното събрание се нарушава принципа на разделение на властите (чл. 8 от Конституцията), тъй като законодателят вменява на министъра на финансите задължения и отговорности, за които се предполага, че имат нормативна основа в устройствения бюджетен закон – Закона за публичните финанси, Закона за държавния бюджет или в друг закон и които, от една страна, касаят правомощия на Народното събрание като орган, в чиято компетентност е приемането на закона за държавния бюджет със съответните параметри и показатели, а от друга – правомощията на Министерския съвет по изпълнението на държавния бюджет такъв, какъвто бъде приет от Народното събрание със закона за държавния бюджет за съответната година, както и на консолидираната фискална програма“.

Вносителят твърди, че „решението представлява промяна на основни бюджетни показатели, която не е предвидена в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г.“. Поддържа, че подобна промяна трябва да бъде извършена със закон, а не с решение на Народното събрание от което следва, че „приемането на решението се явява нарушение както на принципа на правовата държава, така и на разпоредбата на чл. 87, ал. 2 от Конституцията, защото народните представители не могат да внасят решения/законопроекти за изменение на параметрите на държавния бюджет, ако няма предложение за това от Министерския съвет“.

В подкрепа на твърдяната противоконституционност вносителят се позовава и на относимата според него практика на Конституционния съд.

Министерският съвет се аргументира, позовавайки се на мотивите на Решение №15/2022 г. по к.д. №10/2022 г., че „е конституционно нетърпимо който и да било от органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт да излиза извън конституционно очертаните предели на властване, да отказва осъществяването на възложените му властнически правомощия или да делегира другиму свои конституционни правомощия, както и да отнема конституционно предвидени правомощия на държавните органи“.

По отношение на противоречието с чл. 4, ал. 1 от Конституцията вносителят поддържа, че „основополагащо за конституционната демокрация е да се гарантира разумно и съответстващо на принципа на правовата държава съотношение между правомощията на висшите държавни органи и да не се допуска никой от тях да злоупотребява с власт или да властва без овластяване, т.е. произвол“. Министерският съвет твърди също така, че „липсата на ясни и съобразени със закона аргументи също се явява в противоречие на принципа на правовата държава“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал.1 от Конституцията.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на решение на Народното събрание на Република България, обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 26 от 26 март 2024 г., което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. По такъв предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение, включително и по неговата недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Конституционният съд приема, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед предмета на направеното искане следва да конституира като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното събрание, президента на Република България, министъра на финансите, министъра на правосъдието, министъра на енергетиката, Комисията за енергийно и водно регулиране и Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д-р Валери Димитров, доц. д-р Савина Михайлова и доц. д-р Таня Бузева.

По изложените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на Министерския съвет на Република България за установяване на противоконституционност на Решение за предприемане на действия във връзка с наличие на ликвидни проблеми и невъзможност Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ да изпълнява законовите си задължения на Народното събрание от 21 март 2024 г. (обн. ДВ, бр. 26 от 26.03.2024 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, министъра на финансите, министъра на правосъдието, министъра на енергетиката, Комисията за енергийно и водно регулиране и Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, на които да се изпратят преписи от искането и от определението,

като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да дадат писмено правно мнение до: проф. д-р Валери Димитров, доц. д-р Савина Михайлова и доц. д-р Таня Бузева, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава 30-дневен срок да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова